

MAGYARÁG

1938. Október 19

VII. No. 290

1 lei

Tulajdonos: „Frma” S. A. Bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felölös kiadó:
Üzv. PASZTOR EDENE

Alapította: PASZTOR EDE

Felölös szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Ostromállapot Pozsonyban és Kassán

Róma és München közbelépésére újból megkezdik a magyar-cseh tárgyalásokat

Pozsony, okt. 17. Simko pozsonyi kerületi főnök elrendelte az ostromállapotot a pozsonyi, lévai, rozsnói, érsekújvári, rimaszombati, losonci, kassai járásokban.

London, okt. 17. A Sunday Times című lap értesülése szerint a Róma és München között lefolyt telefonbeszélgetés eredményeképpen a közvetlen magyar-cseh tárgyalások újra megindulnak. Római diplomáciai körökben — a lap szerint — kijelentették, hogy Mussolini

ni nem fogadja el a négyhatalmi értekezlet összehívására vonatkozó magyar kívánságot. Római körök szerint ugyanis egy hasonló összehívás Dala-diernak és Chamberlainnak belpolitikai nehézségeket okozna, mert sem a Franciaországi, sem az angolai közvélemény nem békült meg a müncheni határozatokkal.

Páris, okt. 17. A Le Journal mai számában római jelentés alapján azt írja, hogy Mussolininek sikerült meggyőznie

Hitlert, hogy támogassa a magyar kormány kérését az Erdős-kárpátok egyrészének átengedéséről.

A francia lap szerint Németország és Olaszország négy napos ultimátumot intéznek a Sirovky-kormányhoz. Abban az esetben, ha a kormány nem fogadja el a követeléseket, őszszül a négyhatalmi értekezlet.

A lap hírért más oldalról nem erősítették meg.

A nemzetközi dandár első szálmánya hazaérkezett Franciaországba

Páris, okt. 17. A francia és köztársasági spanyol határon tegnap este ment át

az első vonat, az úgynevezett nemzetközi dandár tagjaival.

Ezek többsége francia állampolgár. Rövidesen Franciaországba szállítják őket.

A robogó vonatból kivette magát és meghalt egy törvénytörő bíró

București, okt. 17. Mint ismeretes, néhány nap óta nagyszabású visszaélés ügyében nyomoznak a hatóságok. — Unghebenben, földkisajátítások alkalmával, 42 millió lejmel károsították meg az államot. A tegnapi napig több mint tíz magasállású tisztviselőt és több ismert ügyvédet helyezett vád alá Radu Pascu, bucurești vizsgálóbíró.

Vasárnap Hancu, balti törvénytörő bíró is kihágására rendelte, Hancu bíró vonatra is ült, azonban Putnaseac állomáson kiugrott a vasúti kocsiból és a vonat kerekei elé vetette magát. Az öngyilkos bíró kompromittálva volt a nagyszabású visszaélés ügyében.

Vélemények a magyar-cseh kérdésről

A magyar-cseh tárgyalások megindítása vagy végleges megszakadása az európai politikában ma lényeges kérdéseket takarnak. Ezeket csak úgy érthetjük meg, ha leközzöljük a négy nagyhatalom álláspontját ebben a kérdésben, úgy amint azoknak hivatalos jelentése tartalmazza.

1. Róma

Az olasz lapok kihangsúlyozzák, hogy a négyhatalmi értekezlet összeülése rövidesen sor kerül és ekkor a magyar követeléseket véglegesen rendezik. Az olasz lapok értesülése szerint Róma és Berlin együttesen figyelmeztették a cseh kormányt, hogy a tárgyalásokat ismét vegye fel és a magyar igényeket elégítse ki.

2. Berlin

Német hivatalos helyről feltűnő módon nem ádta ki semmiféle határozott álláspontot a kérdésben. A német lapok nem erősítették meg, de nem is cáfolják az állítólagos Berlin Róma együttes jegyzéket, melynek alapján Csehszlovákia megint fel fogja venni a tárgyalásokat Magyarországgal.

A ma reggeli lapok, hangsúlyozva, hogy a hírt nem erősítették meg, tudni vélik, hogy hasonló jegyzék csakugyan készült.

A lapok értesülése szerint az

új tárgyalások színhelye Pozsony lesz.

3. Páris

Francia hivatalos részről meg erősített hírek szerint Franciaország álláspontja az, hogy az új négyhatalom értekezletén a magyar-cseh kérdésben nem vesz részt. A francia kormány álláspontja az, hogy most már kétségtelen, hogy a német és olasz érdekek ütközéséről van szó a kérdésben és Franciaország nem érzi magát

hivatva arra, hogy a két ország között a döntőhírást játssza.

4. London

Angol hivatalos helyen még korainak tartják a magyar-cseh kérdésben a négyhatalmi értekezletet. A müncheni egyezmény szerint — ez a hivatalos angol álláspont — három hónap idő van arra, hogy a cseh kormány befejezze a tárgyalásokat a magyar kormánnyal. Addig folytatni kell a tárgyalásokat.

Még nevét is megváltoztatja a csehszlovákiai szociáldemokrata párt

Varsó, okt. 17. A lengyel távirati iroda jelentése szerint a cseh kormány felszólította a kommunista pártot, hogy osszassa fel szervezetét. A kommunista párt 24 órai gondolkodási időt kért, majd beje-

lentette, hogy feloszlik.

Ezzel kapcsolatban a Pravo Lidu, a cseh szociáldemokrata párt hivatalosa arról ír, hogy a cseh szociáldemokrata párt bejelentette kilépését a II. Internacionáléból, ugyanakkor

pedig a csehszlovákiai szakszervezetek közölték, hogy kilépnek az amszterdami szakszervezeti szövetségből. — A csehszlovákiai szociáldemokrata párt nevét is megváltoztatja

Háborus „gazdasági hid” Amerika és Anglia között?

Páris, okt. 17. Az Agence Fournière közli, hogy az Egyesült Államok kormánya előkészíti a semlegességi törvény módosítását. Az idevágó javaslat már januárban a kongress-

zus elé fog kerülni. A módosítás után a törvény nem fog kiterjedni Kanadára és Dél-Amerikára. Az említi ügynőkség szerint amerikai politikai körökben úgy vélekednek, hogy Kanada háboru es-

tén gazdasági hid lesz az Egyesült Államok és Anglia között, erre való tekintettel több amerikai nagy repülőgépgyár már most fiókgyárakat létesít Kanadában.

FLORESCU EZREDES-PREFEKTUS művészi módon örökitette meg a február 27-i népszavazást

Az Őfelsége dombor-arcképét üdvözlő márványtáblát bemutatták a sajtó képviselőinek

Nagyvárad, okt. 17. Florescu Vasile ezredes, Biharmegye prefektusa hétfőn délelőtti sajtó fogadást rendezett. A megye népszerű és energikus vezetője időnként tájékoztatni kívánja a nyilvánosságot az elvégzett közhasznú munkáról és minden alkalommal üres szavak helyett tetteket tár a megye lakossága elé. A számok beszélnek. A Florescu ezredes prefektus által elébünk tárt számok szinte csodálatos eredményekről tesznek tanúságot. 20 év mulasztásait, hiányait, elrontott dolgait valóban nehéz 7 hónap alatt pótolni — viszont kétségtelen tény, hogy az elmúlt 7 hónap alatt elvégzett munka eredményei a legteljesebb elismerést válthatják ki.

A sajtófogadás során Florescu ezredes-prefektus előbb bemutatta a sajtó képviselői előtt a február 27-iki alkotmány emlékére készült márvány-domborművet. A márvány-emlékmű — Szini Sebő Zoltán szobrászművész műalkotása — artiesztikus ízléssel örökíti meg a február 27-iki aktust.

A fekete márványlap a prefektura emeleti folyosójának egész falát beborítja. Középen Őfelsége II. Károly király reliefbe formált arcképe, felette az ország címere, egyik oldalon Biharmegye, másik oldalon Nagyvárad város címere.

Őfelsége arcképe alatt a következő felírás olvasható:

II. KAROLY KIRÁLY
a románok királya,
Bihar hitel, alattvalói
hűségével és reményével.

Két oldalt két fehér márványtábla örökíti meg az alkotmány megszavazásának jelentőségét.

Az első márványtábla szövege a következő

1938 február 27-én

Őfelsége II. Károly király bölcs és eredményes uralkodásának 8-ik évében felhívta a román népet, hogy népszavazással szabadon döntsön az új alkotmány elfogadása felett. Bihar népe nemzeti és vallási különbség nélkül határtalan lelkesedéssel válaszolt Őfelsége felhívására, 134000 szavazattal fogadta el az új elrendezést, amely megerősíti a hazát és a nemzetet.

A második márványtábla szövege

A nagyszerű történelmi aktus

Őzenisége Miron,
Románia patriarchája
elnöklelt alatt álló kormány

Armánd Calinescu
belügyminiszter

Vasile Florescu ezredes

Bihar prefektusa,
Constantin Constantinescu

Oradea polgármestere
alatt valósult meg
a bihari nép becsületére.

Az emlékművet bárki megtekintheti a prefekturán és

meggyőződhet arról, hogy Bihar prefektusa méltó és művészi módon örökitette meg a február 27-iki történelmi aktust.

A márványtábla ünnepélyes leleplezése későbbi időpontban lesz — ünnepélyes keretek között, Hanzu királyi helytartó jelenlétében.

A sajtófogadás további során Florescu ezredes-prefektus beszámolót tartott programjának végrehajtásáról és az utépitkezés, egészségügy, iskolaügy, közigazgatás terén elért eredményekről. A rendkívül érdekes beszámolót holnapi számunkban ismertetjük részletesen.

Florescu Vasile ezredes-pre-

fektus az emlékmű bemutatása után közölte a sajtó képviselőivel, hogy

az emlékmű összesen 145 ezer leibe került.

— Szükségesnek tartottam — mondotta a prefektus, hogy a közönség tudja, hogy mire fordítjuk a közadakozásból befolyt összegeket. A összeg többi része a Banca Nationala-ban van letétbe helyezve és ebből nyaralótelepet fogunk létesíteni.

Hollós Jenő divatárkereskedő kirakatába rohant egy gépkocsi. Vasárnap reggel 8 óra után rendkívüli autókarambol történt Nagyváradon. Az Ord. 766-os számú gépkocsi, amely dr. Kocsán püspöki körorvos tulajdona és amelynek kormánykereke mellett Nagy Vince gépkocsivezető ült, az állomás felől jövet a rendkívül sikos aszfalton megcsuszott, kétszer egymásután megfordult a saját tengelye körül, majd felrohant a járdára és belefutott Hollós Jenő divatár-cég kirakatába, bezúzta a divatár kereskedés kirakatát és összerombolta a portálét díszítő márványt is.

Visszahelyezték állásába

dr. Vostinar János főjegyzőt és dr. Prodan Teodor főügyészt

Hétfőn délelőtti — a Someș királyi helytartóságon keresztes — belügyminiszteri rendelet érkezett a nagyvárad városához, amelynek értelmében

dr. Vostinar János városi főjegyzőt és dr. Prodan Teo-

dor főügyészt visszahelyezték állásába.

Mint ismeretes, a két főtisztviselőt Dumitrescu vezérinspektor vizsgálata alapján előbb felfüggesztették, majd rendelkezési állományba helyezték. Később dr. Joe Gherman hely-

tartósági vezérfelügyelő felülvizsgálatot tartott és kihallgatta a dr. Vostinar és dr. Prodan által bejelentett tanukat, akik beigazolták a két főtisztviselő ellen felhozott vádak alaptalan-
ságát.

Megtámadtak egy úriasszonyt az Oituz-uccában, a támadót elfogták, de újból elmenekült

Vakmerő rablótámadást kíséreltek meg szombat este fél 9 órakor a Dorobantilor egyik mellékucájában, az Oituz uccában. A rablótámadás áldozata Weingarten Lipótné, az Oituz uccában lakik. Az esti órákban hazafelé tartott, amikor egy fiatalember megtámadta. Az ismeretlen fiatalember hirtelen gáncsot vetett, letéperte az úri asszonyt és kiragadta a kezéből a táskáját.

A támadó ezután futásnak eredt, Weingartené pedig segítségért kiáltott. A közelben posztoló rendőr meghallotta a segélykiáltásokat és a járőrként üldözőbe vette a támadót. A menekülő fiatalember menekülés közben eldobta a táskáját amelyben összesen 20 lej készpénz volt.

A táskát megtalálták és a rendőr utólag a támadót is. A

fiatalember a rendőrt is megakart támadni, aki előrántotta revolverét és

a levegőbe lőtt.

Eközben a támadó időt nyert és a sötétben elmenekült. Az

ismeretlen fiatalemberről pontos személyleírást adnak: középmagas, vállas, jól öltözött iparos kinézésű fiatalember. A rendőrség teljes eréllyel folytatja a nyomozást a kézrekerítésére.

Inspekciós gyógyszerárak

Kedd, okt. 18.

Arany Sas, Piața Unirii 6. Tel. 2574
Orszlán, Piața M. Viteazul 14. Tel. 2335
Orangyal, Str. Alexandrii 42. Tel. 2294
Szent István, Str. Bratianu 60.
Korona, Bul. Reg. Ferdinand 6. Tel. 1370

— Belényes polgármesterévé 6 évre Suta Joant nevezték ki. Hanzu királyi helytartó 6 évi időtartamra Suta Joant nevezte ki Belényes polgármesterévé. Belényes város polgármesteri teendőit — delegáció

révén — eddig is Suta Joan látta el. Suta Joan régi közigazgatási ember, községi jegyző, majd főszolgabíró volt. Az új polgármester beiktatásán Florescu ezredes prefektus személyesen vesz részt.

Makulatura

nyságpepir nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. nr.

Innitzer titkára telefonon mondta el egy angol lap szerkesztőségének a biborosi palota elleni támadást

A Daily Herald közli azt a telefoninterjút, amelyet Weinbach Jakab, Innitzer érsek titkára adott a lapnak az október 8-iki tüntetésről.

A titkár így mondta el az érseki palota megtámadását:

Amikor a tömeg megkezdte a palota elleni támadását, kivezettem a biborosi kápolnából, ahol imádkozott. Infézkedéseket tettem a kardinális és nővére őrizetéről, majd Jachym kanonokkal együtt megjelentem a tömeg előtt.

Megkísértem, hogy Ömeincijája magánkápolnájának lerombolását megakadályozzam, azonban ez lehetetlen

volt.

A tömeg megkezdte a kápolna szétrombolását és a rendőrség csak három óra múlva kezdte meg a tömeg szétoszlását. A rendőrség a biborosi palotát és a Szent István-teret őrizte. A rendőrségi vizsgálat eredménye még nem ismert.

Ömeincijája nem sebesült meg. Hétfő reggel a Szent István katedrálisban imádkozott, mert a kápolna romokban hevert.

A lap szerkesztője megkérdezte a titkárt, hogy a biborosi és az egyházi hatóságok folytatják-e tevékenységüket. Weinbach így válaszolt:

— Öszintén kívánom, hogy ig legyen. Egyelőre azonban nem nyilatkozhatom. Nem nyilatkozhatok arról sem, hogy a nemzeti szocialista párt és a rendőrség közös támadásáról, vagy a lakosság zendüléséről van szó.

A telefonbeszélgetés közben észrevehető volt, hogy a rendőrség hallgatja a beszélgetést. Weinbach több kérdésre megtagadta a választ: „Sajnálom, de nem beszélhetek erről”, vagy „Megérthetik helyzetünket” — mondta ilyenkor.

Végül a Daily Herald közli, hogy a betört ablaküveg egy cserepe súlyosan megsebesítette Weinbachot.

Két szem zacharinért százezer lei bírság

Nagybánya, okt. 17. Jelenítettük, hogy a nagybányai vámhivatal egyik tisztviselője zacharinárusításon érte Grün Rozália, Baritiu uccában lakó házalo kereskedőt. Az asszony kosarában, amelyben portékáit hordta, egy szem zacharint találtak. A házkutatás során egy papírdarabban egy másik szem zacharin került elő. Az asszonyt százezer leire bírságolták. A vámvezérigazgatóság a bírságot teljes egészében jóváhagyta.

Megnyílt a feltalálók kiállítása Bucurestiben

Bukarestben most megnyílt a feltalálók kiállítása. A legújabb szabadalmakat mutatják be és ha hinni lehet azoknak, kik megtekintették a kiállított találmányokat, „unpraktikusságban” versengenek Karinty Frigyes dus fantáziájának legmerészebb kitalálásai-val.

Az egyik feltaláló példái elszültyt tengeralattjáró-ellenőrző készüléket mutat be. A készüléket a tengerbe süllyesztik, annak a helyre a közelében, ahol a tengeralattjárót sejtik. Ha egy évig a készülék semmiféle mozgási jelet nem ad — bizonyos, hogy a tengeralattjáró elszültyt.

Gázálarca a következő találmány. A gázálarca első látszatra ugyanolyan, mint más rendes gázálarca. A feltaláló azonban megsugja, hogy az ő találmányának szabadalma abban áll, hogy a két szemüveg egymás közötti távolsága 3 centiméterrel kisebb, mint a többi. A gáz — ugyanis — összehúzza a szemet.

Ez az óvatos feltaláló fajtajához tartozik. Ő már gondolt arra is, hogy a gáz — behatol a gázálarca alá.

A kiállítás érthető okokból, nem aratott túlnagy sikert. A fővárosi lapok kritikái meg is állapították, hogy a világban ke szempontjából nagy kár, hogy Nobel feltalálta a díramitot.

Ezek a feltalálók ugyanis — nem találtak volna fel a puskaort.

Amerika legnagyobb kémkedési perének tárgyalását ma kezdte meg a newyorki törvényszék

Newyork, október 17. A newyorki szövetségi törvényszék előtt ma kezdtek meg Amerika legnagyobb kémkedési perének tárgyalását. A pernek négy vádlottja van: Hoffmann Johanna, az Európa nevű német hajó foderásznője, Rumrich Günther Gusztáv, az amerikai hadsereg volt őrmestere, katonaszökevény, Glasser Erich, az amerikai aviatika közlegénye és Voss Hermann Otto, a Seversky repülőgyár tisztviselője. A foderásznőt azzal vádolják, hogy közvetítőként szerepelt az Egyesült Államok védelméről szóló okmányok toabbitásánál. Rumrich ellen az a vád, hogy az aviatikai chifreklusot ellopta. Glaser a vád szerint titkos okmányokat lopott, míg Voss egy új vadászipülőgép tervrajzait juttatta idegen hatalom kezére. Fentiekon kívül még tízen négy vádlottja van a pernek, ezek azonban külföldön tartózkodnak. Közöttük három a német hadügyminisztérium tisztje.

Borcea Onisifor Szalonta polgármestere közigazgatási pert indított a Sebes-Fekete Körös vízszabályozási társaság ellen nyugdíja érdekében

Érdekes pereskedés folyik a nagyváradi táblán Borcea Onisifor Salonta város polgármestere és a közmunkaügyi minisztérium között. A keresetet Borcea Onisifor adta be, aki közigazgatási pert indított a munkaügyi minisztérium ellen.

Borcea Onisifor ugyanis a Sebes-Fekete Körös Berettyó vízszabályozó társaság főkönyvelő titkára volt, leromlott betegségű állapotára való hivatalozással nyugdíjaztatási kérelmet adott be és kérte, hogy számára havi 5400 lei nyugdíjat állapítsanak meg. A nyugdíjazás iránti kérelmet partolag terjesztette elő a Sebes-Fekete Körös, Berettyó vízszabályozó társaság igazgatósága is. A közmunkaügyi minisztérium azonban nem hagyta jóvá Borcea nyugdíjaztatását.

A munkaügyi minisztérium a kérelmet két indok alapján utasította el. Megállapította a közmunkaügyi minisztérium, hogy Borcea Onisifor — aki aktív tiszt volt — rokkant és rokkantsága miatt vált ki a hadsereg kötelékéből. Betegsége tehát nem a Sebes-Fekete Körös műveknél szerezte.

Megállapította a minisztérium, hogy Borcea Onisifor a miután a nyugdíjaztatását kérte, Salonta város polgármestere lett. Nem lehetett tehát olyan súlyos beteg, hogy a nyugdíjazása feltétlenül szükséges lett volna és így a nyugdíjra nem tarthat jogosan igényt.

Borcea Onisifor közigazgatási pert indított a közmunkaügyi minisztérium ellen és a keresetében azt állítja, hogy igaz ugyan, hogy rokkant, — azonban rokkantságától különálló a később szerzett betegsége amelyet a vízszabályozási társaságnál kifejtett működése közben szerzett.

A polgármesterséget pedig magasabb államérdekből vállalta. A polgármesteri teendőket betegen is elláthatta — állítja Borcea — mert ott alpolgármester is segédkezett neki, míg a vízszabályozási társaságnál megkivánt megerőltető

munkát már nem tudta tovább ellátni.

A tábla tegnapi tüzte ki a tárgyalást. Időközben azonban intervenció keresetét intézett a táblához Borcea Onisifor hivatalbeli utódja is. A tábla a keresetet ismertetni fogja a fellekkel és ezért a tárgyalást elhalasztották.

Lezuhant a repülő asszony

A trapéz-művész nő nyakfőre cirkuszi mutatványa közben szerencsétlenül járt

A fővárosi Franzini cirkuszban minden este fellépett Dorin, a cirkusz királynője, polgári nevén Stefanescu Dorina huszonhat éves artistaró, aki a külföldön is ismert nevet szerzett magának. Dorin a repülő asszony néven emlegették, — mert esténként egyik trapézzal a másikra repülve hajmeresztő mutatványokkal szórakoztatta a cirkusz közönséget.

Tegnap este veszélyes mutatványa közben egy gondolattal

elkésztett és ez elég volt ahhoz, hogy ne érje el a következő trapézt. A cirkusz királynője lezuhant és a következő pillanatban vére pirosra festette az aréna porondját. A nézőtérén pánik tört ki, több nő elájult, a szerencsétlenül járt artistarót pedig a mentők kórházba szállították. Megállapították, hogy Dorin egyik lábát kitörte, a kívül rendkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett.

Hamis nyomon

— Regény — 71

De a türelme, sőt a jóízlése is eltűnt pillanatnyi föllobbanásában és fölsattant:

— Nem szólva a magam érzelmeiről, más dologra is kell gondolnom. Én máris lekötöztetem magam bizonyos irányban ezer font erejéig. Ezt az összeget teljes lehetetlenség előteremtésem, mert az évjáradékom is megszűnt.

Joan arcának egyetlen izma sem rándult meg, míg Rayt hallgatta és Ray azon gondolkodott, hogy ez már több, mint vak hűség az anyja iránt — ez már tisztára kegyetlenség...

Végül Joan megszólalt:

— Anyám elküldi magának az ezer fontot.

— Mint kölcsönt — vágott rá Ray — kérem, ne feledje ezt. Évekig fog tartani, míg visszafizethetem.

— Bántani fogja anyámat, ha ezt megtudja. Nem fogadná el mint ajándékot?

Ray keserűen fölnevetett. Joan pedig, mintha ez több volna, mint amennyit el tud viselni, föluggott.

— Ó, Ray, maga büszke!... És nagyszerű! Ugy örülök, hogy ilyen, mikor haragszik.

— Ugy érti, hogy csak próbára akart tenni?

— Nem. Anyám valóban arra kéri, hogy utasítsa vissza a pénzt. Minden, amit beszéltünk komoly... De csak nem képzelte, hogy hagynám, hogy magának ne legyen meg valamije, amire szüksége van?... Ray, próbálja meg és segítsen rajtam!

— Mit akar ezzel mondani?

— Ray... én... azt kérdezem magától: akar-e feleségül venni?

Később Ray szégyenkezve emlékezett vissza, hogy Joan úgy nyújtotta feléje kezét, hogy azt nem lehetett betanulni és úgy elpirult, hogy még a nyak is vörös lett. De elvakította a harag.

— Értem! — hördült föl. — Maga nem szeret, de kárpótlásul fölajánlja magát. Kárpótlás negyedmilió fontért. Nem becsüli túl kissé az ilyen házasság értékét?

— De Ray, én igazán szeretem...

— Nem. Nem szeret. A szerelem nem jön így végszóra, mint ez... Kérem, nyugtassa meg Mrs. Hallettet, hogy vissza fogom utasítani a vagyont annak rendje és módja szerint és mondja meg azt is, hogy az ezer font nem nekem kell.

Ray elfordult. Reszketett a haragtól. Valami tagolatlan hangot hallott, ami zokogás is lehetett, aztán kinyílt az ajtó és nagyon csöndesen bezárult. Ray tudta, hogy Joan elment és örült ennek.

(Folytatjuk)

Bosszúból feljelentette cinkosait

Egy aranycsempész elégedetlen volt a haszonnal és erre leleplezte az egész bűnszövetkezetet

A csernovici rendőrségen megjelent egy Karpel Mózes nevű ember és előadta, hogy egy nagy aranycsempész banda működéséről van tudomása. Elmondta, hogy a banda tagjai Brandmann Icig, Gottlieb Chaim, Thurmann Efraim, Rauchweger Izsák és Rauchweger Mózes. A csempészek a bucurestii és csernovici fekete tőzsdén nagymennyiségű aranypénzt vásárolnak össze, amelyet kicsiny zsákokban helyez-

nek el és a zsákocskákat a Lengyelországba menő gyorsvonatok étkező kocsijaiban a székek kárpitozása alá rejtik. A határon túl azután elzárják a csempészett aranyat, amelyet lengyelországi cinkosainak átadnak. Ezekről viszont selymet vesznek át, amelyet Romániába csempésznek. A rendőrség figyelemmel hallgatta végig Karpel előadását, akitől aztán hamarosan megtudta, hogy a feljelentő maga is

tagja a csempésztársaságnak és a feljelentést csak azért tette, mert a csempészből származó haszon felosztásánál megrövidítették. Erre a rendőrség úgy Karpel Mózeset, mint az általa megnevezett többi csempész banda működéséről értesítettek a lengyel rendőrséget is, amely szintén megkezdte a nyomozást. A banda által külföldre csempészett aranypénz értéke ötven millió lei.

Papana kapitány elindult Newyork-Bucuresti légiutjára

Newyork, okt. 17. Alexandru Papana, a világhírű román repülő szombaton délután két órakor indult el a Floyd Bennett repülőtérrel Miami felé, hogy megtegye a Newyork—

Bucuresti utat Délamerika felé való kitéréssel. Papana kapitányt Max Constant, kaliforniai repülő kíséri. Papana elutazása előtt kijelentette az új

ságíróknak, hogy a a Newyork Bucuresti utat előreláthatólag egy hét alatt teszi meg s az Atlanti óceánt Natal és Dakar között fogja átrepülni.

CHAPLIN FILMCSILLAGOT NEVEL AZ UNOKAHUGÁBÓL

„Tegnap” még manikűrös nő volt egy szépségápoló intézetben

Páris, okt. 17. Egy új hollywoodi sztár feltűnése elindulásáról érkezett hír Párisba. Az új mozicsillag férjes asszony. A prózái Mrs. Albert Smith nevet viseli. Talán senki sem tördne vele, mert hiszen eddig nem vonta magára különösebben a filmrendezők figyelmét. Azonban ez a szürkenevű Mrs. Smith olyan meghívásra érkezett Hollywoodba, amiben nem sok felfedezett csillagnak volt még része.

Mrs. Smith egy londoni szépségápolási intézetnek volt szorgalmas és ügyes manikűrje. Szelíd és kedves volt a nézése. Egyéniségét inkább eredetinek, mint szépnak mondták a barátai. Az eredetiségében volt valami szelíd s megható, de távolról sem „kimondottan szép.”

Azok, akik ismerték Betty Smithet, néha megemlítették, miért nem próbált bejutni a filmhez, ilyen lelkes nézés, mint az övé, nem sok akad még a híres sztárok között sem. Betty szerényen és barátságosan csak ennyit mondott:

— Azt hiszem nem nekem való foglalkozás ez. Különböző is, a férjem nem engedné.

Pedig Betty férje nem volt éppen közönséges ryárspolgár. Egy nagy londoni mozinak volt az igazgatója.

Egy szép napon azonban levél érkezett Betty címére Hollywoodból. A levél megérkezése után szabadságot kapott az üzletben, azután hazament, becsomagolta kofferjét, átment

a szomszédba, hogy elbucsz-zék legjobb barátnőjétől, aki ezer kérdéssel östromolta a hirtelen utazás oka felől. De Betty csak titokzatosan mosolygott. A barátnőnek „örök haraggal” és halálos sértődéssel kellett feryegedődnie, amíg végre Betty kivett a táskájából egy levelet és titokzatosan mosollyal átnyújtotta a barátnőnek:

„Kedves kuzinom, mellékeltem a két hajójegy, ahogy megbeszéltük, várom érkezésedet, a hamari viszontlátásra.”

A sláger az aláírás volt. A mesébe illő amerikai nagybácsi levélaláírása: Charlie Chaplin.

Elképzelhető a barátnő meglepetése, aki ekkor gondolt először arra, hogy Mrs. Albert Smith leánynevének Betty Chaplin. De a legutóbbi hónapokig nem igen beszélt Betty híres rokonáról. Egyelőre azt sem akarta elmondani, hogy sok-sok évi hallgatás után, hogy jutott egyszerre az eszébe a világ híré Charlie-nak, hogy kuzinja él Londonban.

Az elindulás óta a barátnő izgatottan várja a híreket Hollywoodból. És azok érkeznek is egyre lelkesebben, egyre boldogabban.

— Charlie azt állítja, hogy „fotogenikus” vagyok. Próbafelvételt fogok csinálni.

— Ma voltunk a műteremben, kitűnően sikerült a próba.

Néhány héttel később már a hollywoodi lapok kivágásait küldötte Betty Smith barátnő-

jének. arról a szenzációs bemutatkozásról, amelynek során az újságírók megtudták, hogy Chaplinnek mozisínészno unokahuga született.

Az „újszülött” már le is szerződött az RKO társasághoz és hamarosan megkezdte első filmjének forgatását.

Az egész történetben talán a legörvendetesebb számára, hogy Charlie Chaplin még ahhoz is hozzájárul, hogy Mrs. Albert Smith filmkarrierje során a világhírű Chaplin nevet viselje.

Betty Chaplin tehát jó szerencsével indul neki meghódítani a mozilátogatók szívét.

Egész öltönyre, kabáttra
szövet, vászon,
diftin, flanel
maradékban
potom áron
most érkezett
Steiner maradékos
Calea Victoriei 3. az udvarban

Huszárezredére hagyta vagyonyát Averescu marsall

Bucuresti, okt. 17. Averescu marsall végrendeletét tegnap bontották fel. Eszerint a marsall minden vagyonyát az első huszárezredre hagyta és arra a jótékonyági intézményre, amelyet felesége alapított. A vagyony használati jogát különben a marsall leánya élvezte.

Szorosabbra fűzik a német-román gazdasági együttműködést?

Érdekes polémia a fővárosi sajtóban. „Együttműködés, de nem vazallusi viszony” -- írja Radu Olteanu

Bukarest, okt. 17. A fővárosi sajtóban az utóbbi időben egyre gyakrabban jelennek meg cikkek a német-román gazdasági együttműködés szorosabbra tételéről. Sok közíró hangsúlyozza, hogy Romániának felül kell vizsgálnia a Németországgal kötött kereskedelmi szerződését és új alapokra kell helyeznie külkereskedelmi politikáját.

Közvetlenül a müncheni egyezmény után Grigore Gafencu, a Timpul főszerkesztője, „A probléma fel van vetve” címen írt először a kérdésről. Később ugyancsak a Timpulban a Frankfurter Zeitung egyik cikkét kommentálták, amely hangsúlyozta, hogy Németországnak erős gazdasági befolyásra kell szert tennie Kelet Európában.

A „Lumea Românească”-ban Radu Olteanu a közismert és népszerű brassói ügyvéd válaszolt Gafencu fejtegetéseire és többek között a következőket írta:

„E lap hasábjain cikksorozatban én is kimutattam, hogy a román és német gazdaság bizonyos mértékben kiegészítik egymást és mindkét ország csak nyerne a normális gazdasági kapcsolatok kiépítésével, amelyek lehetővé tennék, hogy a keleti kisállamokat a német nehézipar gépeivel és szerszámaival lássák el.

Ezt a szoros együttműködést azonban egész sereg feltételtől kell függővé tenni, nehogy vazallusi viszonylattá változzon át.

Lucian Romier egyik cikkének kommentálásában kifejtettem, hogy a legelső feltétel: az abszolút egyenlőség biztosítása politikai és gazdasági téren. Kifejtettem, hogy politikai egyenlőségünket megerősödésünk és politikai egyensúly megteremtésével érhetjük el, gazdasági téren pedig a délkelet-európai agrárállamok szindikalizálásával.

Gafencu ur említést tesz a Neumann-féle „Mitteleurópa” tervéről, amelyben a gazdasági együttműködés teljes politikai egybeolvadás kísértésére és Gafencu ur úgy hiszi, hogy ezáltal nemzeti egyéniségünk elvesztésének veszélye elhárulna, miután a hitlerista fajelmélet nem kívánja más népek elnémetesítését.

Ugy hiszem Gafencu ur csak lódk: a hitlerista fajteória nem annyira más népek etnikai egyéniségének tiszteletben tar-

tásával, mint egy alárendeltségi viszony megteremtésével törődik.

Es egy egységes rendszerben ez annál könnyebb, mert egy-

számbelileg alacsonyabb erőviszonyban is az iparnak mindig sikerül a mezőgazdaságot dominálnia, annál az oknál fogva, hogy sokkal koncentráltabb

Iorga érdekes cikke Sztojadinovits külpolitikájáról

A Neamul Românească-ben jelent meg Iorga tollából ez a cikk:

„Ami várható volt, bekövetkezett.

Sztojadinovits nevében közölték a sajtóval, hogy az „új hatalom”, amely Jugoszlávia saját céljaiért és saját módszereivel dolgozik.

A néhány év előtt Belgrádban megkezdődött politika, amely egészen más vonalat követett, mint a Sándor királyé, csak ide juthatott.

A konkluziókat minden harag nélkül le kell vonni. Ez egy olyan jugoszláv kormány

magatartási vonala, amely bebizonyította, hogy jól megvan alapozva és életképes.

Természetesen más a jugoszláv lélek. Ez egyetlen alkalommal sem bizonyította be eddig, hogy elismeri teljesen az irányt, amelyet az állam külső akciójának adtak.

Szomszédunkkal szemben tehát, akivel a legjobb viszony-

Az ipar képes egységes és összeforrott akcióra, ugyanakkor a mezőgazdák tömege nem képes összhangba hozni munkáját.

A „német terv” falai között való bezártságunk nagyon veszélyes kérdés és nem keltheti az egyenlő félként való bánásmód illúzióját.

A világgazdaság megszervezésének tervére van szükség; a regionális tervek azonban egyrészt nem teljesek — mert sem az összes nyersanyagok, sem az összes piacok nem foglalhatók határai között, másrészt veszélyesebb, mert befelé az egyenlőtlenségi viszonyt, kifelé pedig antagonizmusi viszonyt idézik elő.

ban éltünk, minden rokonszenünket megőriztük, amelyet ezek az emlékek előidéznék. Semmit sem várhatunk azonban egy olyan államrezsimtől, amely ily nyíltan megmondja, hogy mi áll szándékában.

Annál inkább saját magunkra fogunk gondolni, mert magunkról annyi illúzióval oly sokszor megelégedtünk.

SCALA MOZGÓ (Kath. Kör)

Daniel Darrieux és Adolf Wohlbrück: PORT-ARTUR

Joe Louis - Schmelling világbajnoki box mérkőzés.

67 ezer lejt loptak el a villamosban egy temesvári kereskedőtől

Temesvár okt. 17. Deutsch Róbert erzsébetvárosi közismert kereskedő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki tegnapi délután 10 és 11 óra között a villamoson ellopta 67.000 lejt tartalmazó pénztárcáját.

Deutsch Róbert csütörtökön délelőtt a Józsefvárosban villa-

mosra szállt és a Belvárosba jött, hogy egy banknál befizetést eszközöljön. A színházi megállónál szállt le s ekkor kabátja belső zsebéhez nyúlt, hogy meglapogassa pénztárcáját. Meglepetve vette észre, hogy a pénztárca hiányzik és hogy a zseb kívülről fel van vágva.

A zsebmetszők mintegy harminc centiméter hosszú vágást ejtettek a kabáton és kiemelték a 67.000 lejt tartalmazó pénztárcát. — Deutsch Róbert azonnal a rendőrségre sietett, ahol megtette a feljelentést. A rendőrség nagy eréllyel nyomoz a zsebmetszők után.

Véletlenül lelőtte az anyját, kétségbeesésében magával is végzett

Salgótarján, okt. 17. Janik János, a Rimamurányi Vasművek munkása, a katonaságtól hazajövet forgópisztolyt hozott magával, amelyet otthon anyja jelenlétében szét akart szedni. A fegyver fölül volt és közben elsült. A munkás édesanyjának, Janik Istvánnénak a golyó a jobbkarján keresztül a mellkasába furódott.

Az asszony eszméletlenül terült el a padlón. A fiú segítségére sietett, amikor látta, hogy anyja nem mozdul, ha-

lántékon lőtte magát. A lövések zajára összeszaldtak a szomszédok és értesítették a mentőket. Janik Ist-

vánnét súlyos, életveszélyes állapotban a gyár kórházába szállították. Életben maradásához kevés a remény.

Iskolás gyermekek kézisztár

részére Gál Zoltán-féle
Román - magyar
Magyar - román

25 leíért kapható a

Pásztor Ede

papír és írószert üzletben
Piata Mihai Viteazul 4.

Holttest helyett cigaretta a koporsóban

Az ötletes csempészek drágakövekkel bélelik a bonbonokat és tiszta platinából készítenek kalapácsot

A csempészség az egész világon hatalmas méreteket ölt. — Azt állítják, hogy a jó csempésznek elsősorban is ötletesnek kell lennie. Ennek tulajdonítható, hogy a csempészség történetében szinte hihetetlen esetek fordulnak elő. Nemrégiben egyik francia vámtisztviselőrek feltűnt, hogy egy idő óta nagyon sok volt a halottszállítás azon a határponton, ahol szolgálatot teljesített. — Egyszer egy ilyen halottszállító kocsit felnyitottak és a kocsorsóban holtest helyett nagymennyiségű cigarettát és dohányt találtak.

A jugoszláv-olasz határon
 mirdezeknél érdekesebb eset
 történt. A vámtisztviselők ala-
 posabban szemügyre vették

egy gépkocsit és meglepő fel-
fedezéseket tettek. A gépkocsi
szerszámládájában egy kalapá-
csot találtak, mely tiszta plati-
nából volt. Egy másik gépkö-
csiről megállapították, hogy a
rendszámot viselő tábla szin-
aranyból van, amelyet fekete
festékkel vontak be.

Ezekből az esetekből látjuk, hogy a csempészek milyen ravasz fogásokat eszelnek ki. — Ezek után el lehet képzelni, hogy vámtisztviselőnek mennyire ravasznak kell lenni, hogy mégis túljárjon a csempészek eszén.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

„Házasság lehetséges” jeligé
re levél van a kiadóban.

Özvegy jeligére levél van a kiadóban.

Iskolás gyermekek részére
Gál Zoltán-féle Román-magyar és Magyar-román kézi-szótár, egy kötetben 25 leírt kapható a Básztor Ede papír-és írószerszletben, Bija. Minai Viteazul 4.

Diólőrő munkásnők felvétel-
nek, ugyanott házhoz is ki-
adunk. Str. Aurel Vlaicu 20.
4207

Agilis üzletszerzésben jártas, magánfelek látogatására alkalmas intelligens egyént keresünk azornali, állandó foglalkoztatásra. Cím a kiadóban.

Kifutófiu vagy leány azonnal felvételik. Cim a kiadóban.

Diótörő munkásnőket felveszünk. Ugyanott diótörést házhoz kiadunk. Weiszberger, Aurel Vlaicu ucca 2. 4555

Diótörő munkásleányok azon
nali munkára jelentkezzenek.
Fehér diótörőde, Str. Avram
Iancu 5. 4557

Fűszer szakmában jártas ki-
szolgálónőt keresek. Balázs,
Str. Alexandri 34. 4558

Kuglihoz állító gyerek és egy
bejárónő felvétetik. Str. Dim.
Cantemir 50. 4556

Bejárónő kerestetik kis családhoz. Piafa Mihai Viteazul 7. Kepes. 4254

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírzalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

Borait literenkért ismét áru-
sitja Dumitriu Cantemir 29.
sz. alatt dr. Kaczián szőlőbir-
tokos. 4136

Idős nő vagy férfi, nyugodt
otthont és jó gondozást kapna
kis családnál. Cim megtudható
a kiadóban. 4251

a legolcsóbban vállalja a

a legolcsóbban vállalja a
PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészet, Pista Mihai Viteazul 4.

SZERDA

BUCURESTI. 7.30 Ritánkos torna, rádióhiradó reggeli hangverseny, háztartási, cvosai tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizüállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 15.40

Gramofonlemezek. 14.15 Hírek
időjárásjelentés, rádióhíradó
14.30 Gramofonlemezek 15 Hi-
rek. 16.45 Előadás. 19 Műszaki
tanácsok. 19.17 Grieg, előadás
lemezekkel. 20.15 Mandolin
hangverseny. 20.40 Massini
Dora énekel. 21 Előadás. 21.15
Rádiózenekar. 22 Hírek. 22.20
A hangverseny folytatása 22.55
Kávéházi zene. Majd hírek köz

vetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna.
Utána gramofon. 8.20 Lorend.
11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felol-
vasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat.
13 Déli harangszó. 13.05 A rá-
dió szalonzenekara. 13.30 Hi-
rek. 14.20 Pontos időjelzés. —
14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek.
16 Árfolyamhírek. 17.10 Asz-
szonyok tanácsadója. 17.45 Pon-
tos időjelzés. 18 Spahr: e-móli-
hegedüverseny. 18.30 Előadás.
19 A 2. honvéddyalozegred ze-
nekara. 20.05 Hírek. 20.15 Hi-
rek szlovák és oroszul nyelven.
20.30 Hilja Saarne zongorázik
a magyar-észt művészesere ke-
retében. 21 Verseik előadása. —
21.30 Hanglemezck. 22.35 Hi-
rek. 23 Cigányzene. 23.30 Hi-
rek. 24 Hírek német és olasz
nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek
külföldi magyarok számára.

Hiuság, emésztés és ambíció

Helen Rowland amerikai író-
nő az alábbi tanácsokat adja
nőtársainak:

— Tanuld meg, hogy a férfiak kilencven százalékánál három dolog fontos: a hiusága, az emésztése és az ambíciói. Hízelegj az elsőnek, örködj a második felett és irányítsd a harmadikat — a kis védtelen halálosan belédszeret.

— A jóságos nő nagy hatás-
sal van a férfiakra. A ragyogó
nő érdekli a férfiakat, a szép
nő elragadtatásra készíti őket
— de megsebezni az úgyneve-
zett „szimpatikus nő” szerzi
meg őket.

— Tanuld meg továbbá, fe-
leg azért, hogy majd annakide-
jén ne csodálkozz rajta: a férj
olyan, mint egy vulkán. Örök-
ké füstöl, gyakran morog és
az ember mindig el lehet ké-
szülve egy váratlan kitörésre.

NYOMATOTT PÁSZTOR ED
CÉGNEL. ORADEA

PIATA MIHAI VITEAZUL 4

Letörpítette a technika a val-
laszfalakat. Sokszor úgy tűnik,
hogy nincsenek is határok. —
Összekapcsolódott távoli világ-
részek lakója, megközelíthető
lett minden öröm. Csak pénz
kell hozzá. Mai kor csodái
nem gőgös, elzárkózó hölgyek,
kedves, vidám pajtások —
csak éppen, hogy meg kell
fizetni őket. Közelivé, elérhe-
tővé vált minden, mindenkié
az egész világ s sohase volt
jőbban kirekesztve belőle az
ember. Pillanatok választják
el a beteljesüléstől, úgy érzi,
csak mozdulnia kellene, hog-
vágyai teljesüljenek s bennül
télenség oltozza tagjait. Híá-
ba erőlködik, hogy hangos ki-
áltással felébredjen szorongó
álmából.